

10.03.2017г.

ОДЛУКА

На Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ) по жалбата на Слаѓана Тасева Петровска за прилогот со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават”, објавен на 26.01.2017 година, во информативните изданија на телевизија Сител, и во 16 часот и 35 минути, во интернет изданието на телевизија Сител (www.sitel.mk)

ЖАЛБАТА Е ОСНОВАНА

Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 13.

Член 1.

“Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно.”

Член 13.

“Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот.”

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2 1000 Скопје

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на ден 30.01.2017 година, Слаѓана Тасева Петровска поднесе жалба за прилогот со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават”, објавен на 26.01.2017 година, во информативните изданија на телевизија Сител, и во 16 часот и 35 минути, во интернет изданието на телевизија Сител (www.sitel.mk).

Во жалбата се наведува дека во објавениот прилог има елементи на клевета.

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со член 12 од Деловникот на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со телевизија Сител и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Одговорниот уредник на телевизија Сител, Драган Павловиќ Латас одговори дека немаат ниту причина ниту професионални принципи да соработуваат со СЕММ – соросоидна, платена, необјективна и нестручна инсталација.

Комисијата за жалби најде дека жалбата во однос на прилогот е ОСНОВАНА.

На седницата на 17.02.2017 година, Теофил Блажевски беше изземен од расправата за случајот, во согласност со член 10 од Деловникот на Комисијата за жалби поради судир на интереси бидејќи е член на УО на ТИ-М, се’ со цел да се обезбеди мериторност во одлучувањето и спречување на делегитимирање на одлуката на Комисијата.

Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителката и направи увид во наведениот текст и телевизиски прилог. Најпрво, Комисијата констатираше дека таа неможе и нема право да ги утврдува фактите наведени во прилогот и жалбата. Нејзината надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионални стандарди при создавањето на новинарскиот производ.

Конкретно Комисијата констатираше дека во прилогот и текстот има низа тврдења за политичко дејствување на невладина организација. Меѓу другото се издвојуваат следниве реченици:

“... Транспаренси Интернешенл која е организација директно финансирана од СОРОС, вчера излезе со нов извештај каде во моментите кога СОРОС е на отворена критика на јавноста, Македонија забележува пад од 24 места на ранг – листата на Индексот на перцепција на корупција за 2016-та. Земјата сега се наоѓа на 90-тото место во споредба со 66-тата позиција во 2015-та.

Ваквото лошо рангирање доаѓа откако Груевски во интервју за Република од пред две недели објави дека државата бележи успех на индексот за борба против корупција дури и на организација финансирана од СОРОС како што е Транспарентост Интернешнл. ...Во текстот на Куир стои дека со новиот извештај Транспаренси Интернешенел нафрла уште една топка на СДСМ во борбата против ВМРО-ДПМНЕ, а на сметка на државата.”

Членовите на Комисијата најдоа дека секој медиум мора да внимава содржините кои ги реобјавува да не се спротивни на Кодексот на новинарите на Македонија.

Точно е дека медиумот има право да презема информации од други медиуми и тоа не со задолжителна дополнителна обработка, но само на оние информации кои се за заштита на јавниот интерес и во согласност со Кодексот на новинарите на Македонија. Но доколку информацијата е спротивна на јавниот интерес и на Кодексот, таа може да биде употребена како иницијација за заштита на јавниот интерес, да се дообработи и да се доведе во состојба со која ќе го штити јавниот интерес и како таква да се објави.

Во конкретниот случај Комисијата најде дека станува збор за преземен текст кој е спротивен на одредбите од Кодексот на новинарите на Македонија и претставува необработен медиумски производ.

Поради ваквата обработка на медиумскиот производ членовите на Комисијата најдоа дека, поради тоа што медиумот изнел низа тврдења, согласно професионалните начела бил должен за своите тврдења

да побара став од невладината организација Транспарентост Интернешнл. Со огледа на тоа што не се бара став од засегнатата страна, со ваквиот медиумски производ не се обезбедува согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Постулат на новинарската професија е да се побара став од сите засегнати страни во обработката на новинарскиот производ, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Понатаму авторот на текстот и прилогот, на повеќе наврати своите мислења ги прикрива како факти. Точно е дека новинарот има право на сопствено мислење, но во конкретниот текст не се разликуваа што е коментар, претпоставка или став на авторот. Ова особено доаѓа до израз, бидејќи во текстот се изнесуваат низа тврдења за политичко дејствување на невладината организација Транспарентост Интернешнл, а бидејќи претходно не се обезбедени согледувања на сите значајни аспекти на темата за која се говори се доаѓа и до дезинформирање и манипулирање со публиката.

Комисијата за жалби најде дека во спорниот прилог со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават”, објавен на 26.01.2017 година, во информативните изданија на телевизија Сител, и во 16 часот и 35 минути, во интернет изданието на телевизија Сител, прекршен е член 1 од Кодексот на новинарите на Македонија, според кој новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно. Изборот на фактите мора да обезбеди објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Новинарот треба да обезбеди “втора страна”, односно да им даде можност на сите засегнати од новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Комисијата констатира дека е прекршен член 13 според кој новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот.

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата за жалби учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Мери Јордановска, Гоце Герасимовски, Беким Ајдини, Филип Ѓурчиновски и Сефер Тахири.

Се обврзуваат телевизија Сител и интернет изданието на телевизија Сител (www.sitel.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објават одлуката на Комисијата за жалби.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

